

Tihkuttaa. Istun terassilla ja hengitän syksyä. Lempeää, samettisen tummaa, ruskan räiskyvää, samaan aikaan rauhallista ja temperamenttista syksyä.

liris vääntelehtii vieressäni. Hän ei osaa milloinkaan pysyä paikoillaan ja vain nauttia. Katson siskoani moittivasti. Hän irvistää ja näyttää sitten kieltä.

- Tylsää, hän ilmoittaa, ja pompahtaa yhtäkkiä pystyyn. liriksen punaiset posket ja keltaiset saappaat ainakin ovat omiaan rikkomaan tunnelmani. - Ei tämä edes ole mikään marraskuun sää. Sataa ja sataa.

Satun rakastamaan sadetta, joten en ole ikinä ymmärtänyt, miksi ihmiset valittavat säästä, jos sataa.

- Ole hiljaa tai mene pois, komennan. liris ei sano mitään, mutta valitsee ilmeisesti jälkimmäisen vaihtoehdon, sillä omenakuviainen sadetakki ja tyttö sen sisällä vilahtaa nopeasti talon taakse. En tiedä, mitä pikkusisko menee tekemään, enkä oikeastaan edes välitä.

Suljen silmäni ja kuuntelen sadetta. Miksi käytetään termiä 'sateen ropina'? *Ropina* on täysin väärä sana. Sade kuiskii.

- JUSTUS!

liriksen ääni halkaisee ajatukseni. Rypistän ärsyyntyneenä kulmiani ja yritän unohtaa sen.

- JUS-TUS! *JUSTUS!*

Sisko kuulostaa kiihtyneeltä. Nousen syvään huokaisten ja lamsin mahdollisimman hitaasti takapihalle.

liris on kumartuneena sammakkofarminsa ylle. Pari viikkoa sitten hän keksi, että jos saisi tehtyä oikeanlaisen laatikon, sammakot tulisivat sinne asumaan. Nyt takapihallamme nököttää kostea laatikko täynnä kiviä, heinää ja litimärkiä raparpereja, koska liris uskoo vakaasti, että sammakot tunnistavat raparperin hajun.

- Mun sammakkofarmissa on perhonen!

Ääni on kimeä ja hätäntynyt. liris osoittaa laatikkoon punoittavalla sormellaan - hän ei ole taaskaan muistanut laittaa hanskoja.

Rypistän kulmiani ja sanon: - Ei siellä voi olla perhosta, perhoset ovat kuolleet jo tähän mennessä. Sitä paitsi eivät ne lennä sateella..

- Ei se lennäkään, se vaan räpyttelee siipiään, liris väittää. Silmäilen huolellisesti koko sammakkofarmin. Niljakasta ruohoa, kivi, jonka päällä on etana... Katseeni tarttuu johonkin.

liris on oikeassa, kiven vieressä soralla tosiaan on perhonen. Sen vasen siipi on repaleinen, joten päättelen, että se on kesältä jäänyt. Mitä lajia se on, siitä en ole varma. Se on omituista, hehkuvan oranssia sävyä, siellä täällä keltaisia ja punaisia hippuja. Siivet eivät näytä tavallisilta perhosen siiviltä. Aivan niin kuin ne loistaisivat.

- Mitä ihmettä, minä mutisen hiljaa.

- Onko perhonen pipi? liris kysyy hätäntynneenä. Siskon silmäkulmat alkavat kyyneltyä, ja minä kietaisen

nopeasti käteni hänen ympärilleen.

Oikeastaan liris kyllä puhuu asiaa. Vaikka nyt on lauha päivä, marraskuu on kesäperhoselle aivan liian kylmä. Se kuolee nopeasti täällä ulkona. Jos liris ei olisi tässä, jättäisin sen siihen. Perhoset eivät elä pitkään, se on luonnon laki.

Mutta sitä ei voi sanoa lirikselle. Mietin hetken ja päädyn sanomaan: - Sillä taitaa vain olla vähän kylmä. Viedään se leikkimökkiin.

Leikkimökissämme haisee pölyltä. liris yskii, kun avaamme oven. Minunkin sieraimiani kutittaa. Siirtelen pois tieltä romua - uimarenkaita, isän työkalupakin, rikkoutuneita nukken astiaston osia.

- Tässä on perhosen oma sänky, liris julistaa iloisesti, ja osoittaa vähän homehtuneita nukkenrattaita. Niissä on kuitenkin peitto, joten laitamme perhosen sinne.

Se on lakannut räpyttämästä siipiään. Mietin itsekseni, että se ei voi olla hyvä merkki.

- Perhonen taisi mennä nukkumaan, minä sanon reippaasti lirikselle. - Mennään, äiti odottaa meitä iltapalalle.

liriksen suu mutristuu, huomaan, että hän ei haluaisi jättää perhosta. Ihme kyllä hän ei sano mitään, vaan siirtää hellästi univerhon vaunujen eteen ja kuiskaa vaunuihin: - Hyvää yötä, Pinja-perhonen. Sitten hän tepsuttaa hymyillen perässäni sisälle.

Äiti on laittanut pöytään jugurttia ja leipää. liris istuu pöytään, ja minä menen pesemään käsiä.

Avaan hanan ja huuhtelen. Levitän saippuaa. Pidän tarkan huolen siitä, että kädet tulevat puhtaiksi. Samalla kuulen, miten liris kertoo äidille: - Arvaa mitä me löydettiin mun sammakkofarmista? Perhonen! Se oli niiiiin kaunis, ja mä annoin sen nimeksi Pinja, ja Justus sanoi, että nyt sen piti mennä nukkumaan. Mä otan sen mun lemmikiksi, ja huomenna mä menen heti aamulla moikkaamaan sitä...

Minä astun keittiöön, otan banaanijugurtin ja lusikan. Alan syömään sillä aikaa, kun liris kertoo äidille vielä lisää Pinjasta.

- Kuulostaa siltä, että teillä oli mukavaa, äiti sanoo ja katsoo minua. Minä hymyilen hänelle.

- Oli meillä, vakuutan.

liris haukottelee. Hänen pieni, takkutukkainen päänsä kolahtaa takana olevan kaapin oveen, ja alahuuli väänntyy. Minä vilkaisen kelloa; se on yhdeksän. liris väsähtää joka ilta näihin aikoihin.

Äiti menee toiselle puolelle pöytää ja nappaa liriksen syliinsä. Siskon pää rotkottaa äidin käsivarrelta, ei hän jaksakaan enää pitää sitä pystyssä. Äiti hymyilee minulle tietäväisesti.

- Tee Justus iltatoimet, minä vien liriksen nukkumaan sillä aikaa, hän kuiskaa ohimennessään.

- Okei.

Äiti on jo kadonnut liriksen kanssa pesuhuoneeseen.

Syön hitaasti iltapalani. Banaanijugurtissa on ällöttäviä hedelmänpalasia, joten jätän sen kesken. Iiris itkee taustalla siksi, että äiti ei laita hänelle Ryhmä Hauta, mutta oikeastaan silkkaa väsymystä.

Yritän sulkea korvani.

Äänet alkavat väsyttää minua. Ennen kuin huomaankaan, olen eteisessä, kiskon takin päälle ja kengät jalkaan ja pujahdan ulos. Siellä ilma tuoksuu sateelta ja sieniltä ja minun on heti helpompi hengittää.

Askeleeni kuljettavat minut sivupihalle. Sitten takapihalle. Ajattelematta sitä ollenkaan huomaan jo nykäiseväni auki leikkimökin oven.

Sekin tuntuu hiljaisemmalta ilman lirisistä. Jopa vähän surulliselta. Iiriksen hymyilevät kasvot saivat monet asiat muuttamaan romuista ihmeellisiksi leluiksi. Nyt taika on poissa, ja leikkimökki on sotkuinen, pölyinen ja kaikella tavalla masentava.

Hivuttaudun romujen välitse nukenrattaille. Jotakin putoaa maahan, mutta en nosta sitä. Vedän univerhon syrjään ja katson.

Perhonen lojuu peitteellä täysin jähmettyneenä. Pala nousee kurkkuuni.

Kosketan sitä. Sormeni kääntää sen toiselle siivelleen, mutta se ei liikuta ruumistaan mitenkään. Se on jäykkä ja liikkumaton.

Kuollut.

Luonnon laki on kaukana mielestäni, kun ajattelen, miltä Iiris näyttää, jos hän tulee leikkimökkiin ja löytää perhosen kuolleena. Omituinen tunne painaa minuakin, mutta työnnän sen syrjään. Minun täytyy keksiä jotakin - Iiriksen vuoksi.

Menen istumaan vanhan jakkaran päälle ja avaan puhelimeni. Näpyttelen Googleen sanat *miten herättää perhonen henkiin*. Naputtelen hermostuneena jalkaani Googlen ladatessa hakutuloksia. Heti, kun ne ilmestyvät näytölleni, klikkaan ensimmäisen sivuston auki.

Jos perhonen on kylmässä talvella, se saattaa jähmettyä ja näyttää kuolleelta, siellä lukee.

Puhallan ulos. *Näyttää kuolleelta*. Toisin sanoen se ei välttämättä ole vielä kuollut, se vain tarvitsee lämpöä. Nousen ja alan haalia kovalla kiireellä peittoja ja nukenvaatteita, mitä tahansa kankaista, joka saattaisi lämmittää sitä...

- Justus?

Kirkas ääni pysäyttää minut. Hetkeksi sydämeni lakkaa lyömästä ja jähmetyn kuin kylmettynyt perhonen. Sitten pudotan peitot syyllisenä käsistäni ja käännyin katsomaan Iirisistä. Sisko katsoo minua leikkimökin ovelta silmät pyöreinä.

- Eikö sinun pitäisi olla tekemässä iltatoimia? Kysyn nuhtelevasti. Iiris kikattaa.

- Karkasin, hän sanoo iloisesti.

Katson perhosta, eikä lirikan nauru saa minua hymyilemään. Sanon vaisusti: - Se oli rumasti tehty. Mene sisälle...

liris saattaa olla vasta neljä, mutta tyhmä hän ei ole. Pikkusisko huomaa heti, etten ole oikein tosissani. Samoin hän huoma heti alakuloisen katseeni kohteen. liris väistelee ketterästi tavarakasoja ja hankkiutuu rattaiden äärelle. Vaikka yritän ponnettomasti estää, hän työntää pienen päänsä sisään ja henkäisee.

- P-Pinja on k-kuollut! liris nyyhkäisee.

Hänen lemmikinsiniset silmänsä täyttyvät nopeasti kyynelistä. Halaan häntä avuttomana, mutta se ei auta. liris itkee niin kuin voi vain väsynyt, iltakiukkuinen neljävuotias, jonka juuri löytämä lemmikki on kuollut.

Auringonsäde pilkistää ikkunasta ja osuu perhosen repaleiseen siipeen.

Silloin se tapahtuu.

Valo virtaa perhosen haavasta ja yhtäkkiä näen, että se ei ole mikä tahansa repale: se muodostaa kuvion. Se alkaa taas räpyttämään siipiään, hitaasti kuin sydän joka alkaa taas sykkimään. Se loistaa, loistaa, loistaa auringonvalossa, ja joka sekunti sen siivet liikkuvat nopeammin. Näyttää kuin se voisi nousta lentoon.

Sitten aurinko painuu pilveen, ja hetki on poissa. Perhonen jähmettyy taas kuolleen näköiseksi. liris ei ole huomannut mitään. Hän itkee edelleen.

Mutta minun sydämeni on nyt alkanut sykkimään. Muistan vanhan tarinan, jonka kuulin aikoja sitten, ja vaikka tiedän, ettei mikään siitä ole totta, lirikan takia minun täytyy yrittää.

- liris, sanon.

Ei vaikutusta. liris itkee edelleen.

- liris, tiedän ehkä, miten voidaan pelastaa Pinja!

Ne ovat taikasanat. liris kohottaa punoittavat, itkuiset kasvonsa ja katsoo minuun. Hänen hiuksensa ovat takussa ja kasvot pöhöttyneet, joten hänen pitäisi näyttää kauhealta. Mutta sinisissä silmissä loistaa sellainen toivo, että siskoni kasvot tällä hetkellä ovat kauneinta maailmassa.

- Mennään, minä hymyilen ja otan häntä kädestä kiinni.

***

Metsän tuoksu sateen jälkeen on parasta, mitä tiedän. Voisin hidastaa askeliani ja jäädä nauttimaan tästä, mutta lirikan hikinen käsi puristaa omaani muistuttaen joka sekunnilla, mitä varten olemme täällä.

- Nyt, minä sanon. Pysähdymme.

Olemme metsäpolulla, jonka molemmin puolin kasvaa mäntyjä. Iltaisin auringonlaskun aikaan valo siivilöityy

hehkuvan kultaisena puiden oksien välistä. Tähän vuorokaudenaikaan tämä on paras mahdollinen paikka.

- Mitä nyt? liris kuiskaa. Innostus ja väsymys kuuluvat molemmat äänestä. Jos epäonnistumme, liris saa kohtauksen, josta ei helpolla selvitä.

Niin uskomatonta kuin se onkin, minulla on yhä vain vahvempi tunne, että me emme tule epäonnistumaan.

Otan nukerattaista esille peittomytyn. Perhonen on siellä jossain, kuuden peiton sisään käärittynä. Yksi kerrallaan alan purkamaan nyyttiä.

Sydämeni tykyttää.

Peitto pois. Toinen. Toinen.

Lopulta pudotan viimeisen peiton maahan. Vedän syvään henkeä. Asettelen perhosen kämmenelleni. Se on edelleen jäykkä, mutta kuvittelenko vain, vai tuntuuko se lämpimältä?

Ojennan käteni ylös, suoraan aurinkoon. Hengitykseni pysähtyy.

Mitään ei tapahdu.

Katson perhosta, joka makaa edelleen kylmänä ja jäykistyneenä kädelläni. Katson lirisestä, joka nyyhkyttää vähän hermostuksissaan.

Toivoni sammuu, ja olen kääntymässä pois.

Sitten aurinko osuu hehkuvana perhosen siipen, ja se syttyy. Siltä se näyttää. Täsmälleen niin kuin perhosen siivet leimahtaisivat liekkeihin.

liris henkäisee vieressäni.

Perhonen kieppuu auringossa. Oranssia, keltaista, punaista, kultaista, kaikki sävyt loistavat kirkkaina ilmassa. Se lentää, lentää, lentää ympyrää, vaikka sen kaiken pitäisi olla mahdotonta.

Hetken ajan minä näen sen. Näen, ettei se ole enää perhonen. Se on pieni otus, kuin ihmistyttö, mutta peukalon mittainen jolla on tulisiivet.

Hengitys katoaa kurkustani. Tiedän, että liris näkee sen saman.

Tulityttö kieppuu ilmassa, yhä lähemmäs kohti aurinkoa, sen pienet siivet räpyttävät. Niissä on sama kuvio kuin perhosella, kuvio, josta tajusin ratkaisun. Auringon muotoinen reikä. Hetkeksi se kääntyy katsomaan meitä, ja minä ikään kuin näen sen hymyilevän.

Sitten se on poissa.